

Sygn. akt XI GC 543/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 10 marca 2020 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Andrzej Muzyka

Protokolant: Kamila Szczerbińska

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2020 roku w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5265,68 zł (pięć tysięcy dwieście sześćdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Andrzej Muzyka

Sygn. akt XI GC 543/19, dnia 26 marca 2020 r.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 listopada 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wniosła o zasądzenie od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwoty 24.600 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 24 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że dochodzi należności z zawartej umowy z dnia 21 maja 2018 r. o realizację prac budowlanych przy realizacji budynku hotelowo – gastronomicznego przy ul. (...) w S.. Wskazała, że świadczenie stało się wymagalne w dniu 24 czerwca 2018 r. Powódka nabyła wierzytelność z opisaney umowy na mocy umowy cesji z dnia 21 maja 2018 r.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Podniosła, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie wykonała całości umowy, wobec czego wierzytelność dochodzona pozwem nie jest wymagalna. Podniosła, że umowa cesji została zawarta dla pozor.

W toku sprawy strony podtrzymały stanowiska w sprawie,

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Prezesem zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. był P. D..

Dowód:

- odpis KRS, k. 11-13.

Prezesem zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. był J. D..

Dowód:

- zeznania świadka J. D., k. 108.

W dniu 21 maja 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. umowę na wykonanie robót budowlanych przy realizacji budynku hotelowo – gastronomicznego przy ul. (...) w S..

W § 1 postanowiono, że zamawiający zleca, a wykonawca przyjmuje do wykonania prace budowlane zgodnie z zapytaniem ofertowym i ofertą oraz rysunkami stanowiącymi Załącznik nr 1. Wskazano, że:

- zasypanie kanału na zewnątrz budynku – wartość 20.000 zł netto,

- wykonanie stropu wewnątrz budynku – wartość 40.000 zł netto.

Ustalono następujący sposób płatności netto:

- zaliczka 20.000 zł do dnia 21 maja 2018 r.,

- płatność częściowo – 20.000 zł po wykonaniu robót zewnętrznych,

- płatność końcowa – po wykonaniu całości robót.

W § 3 strony postanowiły, że za wykonanie przedmiotu umowy strony należne będzie wynagrodzenie w kwocie 60.000 zł + VAT (23 %).

Załącznik nr 1 do umowy obejmował rzut kondygnacji piwnicznej oraz przekrój przez przedmiotowe pomieszczenie. Rysunek zawierał również warstwy wykończeniowe ułożone na stropie nad kanałem.

Umowę za (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. podpisał J. D..

Dowód:

- umowa z załącznikiem, k. 20-21,

- umowa z dnia 21 maja 2018 r., k. 19-20.

- zeznania świadka J. D., k. 108.

Zawarcie umowy było poprzedzone korespondencją elektroniczną.

Dowód:

- wiadomość e-mail, k. 17-18, k. 106,

- przesłuchanie pozwanego, za którego przesłuchano K. C., k. 123-124,

- zeznania świadka P. K., k. 139.

W dniu 21 maja 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. cesję wierzytelności. Przedmiotem cesji były wierzytelności wynikające z tytułu kontraktu z dnia 21 maja 2018 r. pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. pod warunkiem, że będą istniały i nie zostaną rozliczone przed datą 31 lipca 2018 r. O ile wszystkie należności wynikające z kontraktu zostaną rozliczone z cedentem do dnia 31 lipca 2018 r. cesja staje się bezprzedmiotowa.

W § 3 ustalono, że po wykonaniu czynności windykacyjnych Cesjonariusz przeniesieni powrotnie na Cedenta lub inny wskazany przez niego podmiot własność odzyskanych środków po potrąceniu nieodzyskanej od dłużnika części (całości) udokumentowanych kosztów windykacji oraz wynagrodzenia w wysokości 10 % zwindykowanej należności.

Dowód:

- umowa cesji z dnia 21 maja 2018 r., k. 16- 17.

W dniu 30 maja 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wystawiła na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. fakturę VAT nr (...) na kwotę 24.600 zł. W tytule podano: zaliczka na roboty budowlane w S. zgodne z umową z dnia 21 maja 2018 r.

Dowód:

- faktura VAT nr (...), k. 13.

W dniu 3 czerwca 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wystawiła na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. fakturę VAT nr (...) na kwotę 24.600 zł. W tytule podano: roboty budowlane w S. zgodnie z umową z dnia 21 maja 2018 r. – płatność częściowa – roboty zewnętrzne.

Dowód:

- faktura VAT nr (...), k. 14.

W dniu 20 czerwca 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wystawiła na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. fakturę VAT nr (...) na kwotę 24.600 zł. W tytule podano: zapłata za roboty budowlane w S. zgodnie z umową z dnia 21 maja 2018 r. minus zaliczka z faktury nr (...) z dnia 30 czerwca 2018 r.

Dowód:

- faktura VAT nr (...), k. 25.

W dniu 28 czerwca 2018 r. P. S. (1) przesłała do (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. propozycję aneksu do umowy.

P. S. (1) była inspektorem nadzoru inwestorskiego.

Dowód:

- e-mail, k. 58, k. 80,

- projekt aneksu nr (...), k. 81-82, ,

- zeznania świadka P. K. (wcześniej S.), k 138.

W dniu 9 lipca 2018 r. J. D. poinformował (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S., że termin realizacji umowy jest zagrożony.

Dowód:

- mail z dnia 9 lipca 2018 r., k. 61.

W dniu 11 lipca 2018 r. J. D. przesłał do P. S. (1) oraz do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. aneks z naniesionymi poprawkami.

Dowód:

- mail z dnia 11 lipca 2018 r., k. 58.

W dniu 18 lipca 2018 r. J. D. przesłał do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. informację: z adnotacją, że ma propozycję aby nie podpisywać aneksu, tzn. pozostanie kwota 60.000 zł + VAT jeżeli otrzymałby w dniu wysłania wiadomości zaległe 600 zł z ostatniej płatności oraz płatność (...) + VAT.

Dowód:

- mail z dnia 18 lipca 2018 r., k. 56

W piśmie z dnia 3 sierpnia 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wezwała (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. do zapłaty kwoty 24.600 zł, informując jednocześnie o cesji wierzytelności na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dowodem doręczenia, k. 23-24.

W dniu 30 sierpnia 2018 r. w odpowiedzi na wyjaśnienie z dnia 28 sierpnia 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wskazała, że roboty objęte umową zostały zakończone.

Dowód:

- mail, k. 95, mail k. 90-91.

W dniu 31 sierpnia 2018 r. P. S. (1) napisała do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., że zmieniły się zapisy dotyczące kwot zgodnie z ustaleniami.

W odpowiedzi w dniu 4 września 2018 r. J. D. wskazał, że akceptuje treść aneksu. Przesłał kopię skanu. Podał, że oryginał podrzuci do hotelu.

Załączył aneks nr (...) z dnia 29 czerwca 2018 r.

W dniu 10 września 2018 r. J. D. wskazał, że nie doszło do podpisania aneksu i płatności.

Dowód

- maile z dnia 31 sierpnia 2018 r. i z dnia 4 września 2018 r. wraz z aneksem, k. 53-55,

- mail z dnia 31 sierpnia 2018 r. z załącznikiem, k. 83-85,

- mail z dnia 10 września 2018 r., k. 86.

W dniu **24 września 2018 r.** J. D. przesłał elektronicznie do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. projekt aneksu do umowy z dnia 21 maja 2018 r. Projekt zakładał, że będzie to aneks zawarty pomiędzy ww. spółką a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

W projekcie w pkt 1 powołano się na wykonanie prac budowlanych zgodnie z rysunkami stanowiącymi załącznik nr 1 do niniejszego aneksu: - wykonanie warstwy wykończeniowych, tj. styropian, posadzka jastrychowa zgodnie z rysunkiem z załącznika nr 1 do umowy – za cenę 6000 zł netto.

Dowód:

- aneks nr (...), k. 52.

Pomiędzy dniem 2 października 2018 r. a dniem strony wymieniły dalsze maile.

Dowód:

- maile, k. 87, 89, k. 93.

W dniu 31 października 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wezwała (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. do zapłaty kwoty 24.600 zł, informując jednocześnie o cesji wierzytelności na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

Dowód:

- wezwanie z dnia 31 października 2018 r., k. 30-31

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie wykonała warstwy wykończeniowej stropu. Wykonana została warstwa konstrukcyjna.

Dowód:

- pisemna opinia biegłego F. Z., k. 143-146,

- ustna opinia uzupełniająca biegłego F. Z., k. 169.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Umowa cesji z dnia 21 maja 2018 r. w par. 1 zawierała termin. Wskazano w nim datę 31 lipca 2018 r. Skutki cesji miały być określone właśnie na ten dzień.

W ocenie Sądu do tego terminu należy stosować przepisy o warunku zawieszającym (art. 116 kc). W zasadzie pojęcie „istnienie wierzytelności” jest tożsame z zapisem: „nie zostaną rozliczone z Cedentem przed datą 31 lipca 2018 r”. Jeżeli bowiem wierzytelność została rozliczona, tj. nastąpiłoby spełnienie świadczenia, w istocie byłby to wynik tożsamy z zapisem: „że wierzytelności nie istnieją”. Strony połączyły więc termin do którego mają zastosowanie przepisy o warunku zawieszającym z warunkiem zawieszającym (art. 89 kc), tj. dokonały cesji pod warunkiem, że na dzień 31 lipca 2018 r., pozwana nie spełni świadczenia na rzecz wykonawcy.

Przy czym jedyną dopuszczalną wykładnią tego zapisu jest w ocenie Sądu wykładnia polegająca na tym, że zapisy te dotyczą „spełnienia świadczenia”. Umowa cesji wierzytelność w ocenie Sądu dopuszcza wprowadzenie warunku zawieszającego jej skutki, czy też terminu, do którego przepisy o warunku zawieszającym będą stosowane. Przepis ustawy nie wprowadza w tym zakresie ograniczenia. Również takich ograniczeń Sąd nie dopatruje się w właściwości czynności prawnej (art. 89 kc).

Z § 3 umowy cesji wynika, że wierzytelność została przeniesiona odpłatnie.

Przyjęcie, że istnienie wierzytelności rozumieć należy szerzej, tj. jako istnienie roszczenia o zapłatę ostatniej części wynagrodzenia z zawartej umowy z dnia 21 maja 2018 r. prowadziłyby do stwierdzenia, że powód nie jest

legitymowany do dochodzenia należności, bowiem takie roszczenie zbywającemu wierzytelność nie przysługiwało, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Sąd odczytuje umowę cesji z dnia 21 maja 2018 r. w ten sposób, że jeżeli na dzień 31 lipca 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. spełni świadczenie z umowy na wykonanie prac budowlanych to umowa cesji jest bezskuteczna, tj. nie wywoła skutków prawnych, jeżeli zaś nie spełni – niezależnie od przyczyny, to wierzytelność z umowy przejdzie na rzecz spółki powodowej. Wobec czego powódka ma legitymację do dochodzenia należności w niniejszym postępowaniu.

Sąd nie dopatrywał się pozorności umowy cesji (art. 83 par. 1 kc). Nie świadczą o tym, argumenty na które powołuje się pozwana, tj. data zbieżna z datą pierwotnej umowy, fakt że kontakty następowały między pozwaną a Cedentem (będzie to miało wpływ na ewentualne skutki tych czynności, o czym będzie mowa niżej), powiązania osobiste i cel umowy cesji polegający na zabezpieczenie wierzytelności z umowy przed wierzycielami cedenta. Na te okoliczności pozwana nie naprowadziła żadnych dowodów (art. 6 kc).

Przechodząc do umowy łączącej strony, tj. umowy z dnia 21 maja 2018 r. wskazać należy, że nie doszło do jej zmiany.

Umowa z dnia 21 maja 2018 r. była umową o dzieło (art. 627 kc). Przyjęcie, że była to umowa o roboty budowlane (art. 647 kc) – jako część większej całości, nie zmienia rozstrzygnięcia w sprawie. Art. 648 kc wprowadza dla umowy o roboty budowlane formę pisemną pod rygorem wynikającym z art. 74 kc, którego nie stosuje się do czynności prawnych pomiędzy przedsiębiorcami (art. 74 par. 4 kc). Dla umowy o dzieło nie została przewidziana forma szczególna. Strony zawarły umowę na piśmie nie wskazując sposobu zmiany tej umowy. Umowa z dnia 21 maja 2018 r. mogła być więc zmieniona w dowolnej formie. Przepis art. 77 par. 1 kc wymaga co prawda zachowania formy pisemnej ale nie pod rygorem nieważności, takiego rygoru nie wprowadziły też strony w umowie, również forma pisemna pod rygorem nieważności nie została zastrzeżona dla umowy o dzieło czy umowy o roboty budowlane. Co się z tym wiąże zmiana umowy mogła nastąpić w dowolnej formie.

P. K. była inspektorem nadzoru inwestorskiego i nie była uprawniona do reprezentowania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Przesyłając propozycję zmian umowy – przesłała ją do dwóch stron (mail z dnia 28 czerwca 2018 r.). Wobec czego odpowiedź z dnia 11 lipca 2018 r. nie mogła być rozpatrywana w świetle art. 68 (1) kc. Nie była to odpowiedź na ofertę zmiany umowy, gdyż tej nie złożyła (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Naniesienie zmian spowodowało, że była to nowa oferta (art. 68 kc) wystosowana do (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. To, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. oczekiwała na odpowiedź wynika chociażby z treści maila z dnia 18 lipca 2018 r. (k. 56), czy też z dnia 10 września 2018 r. (k. 86), w którym wskazano, warunki pod którymi nie będzie podpisany aneks. Powyższe oznacza, że do momentu „podpisania” zmiany umowy strony uznawały, że wiąże umowa na piśmie w wersji z dnia 21 maja 2018 r.

Z treści wymienianej pomiędzy stronami i P. S. (2) wynika, że strony oczekiwały na podpisanie aneksu i tylko wówczas uznałyby, że do zmiany umowy doszło. Dotyczy to również podpisania aneksu przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S., którego skan załączono do maila z dnia 4 września 2018 r. (k. 53). Wprawdzie w aneksie jest data 29 czerwca 2019 r. niemniej jednak nie wykazano, że w tej dacie aneks podpisał J. D.. Wręcz przeciwnie podpisanie aneksu przez J. D. nastąpiło w odpowiedzi na maila z dnia 31 sierpnia 2018 r.

Powyższe ma znaczenie, gdyż zawarcie zmiany umowy - aneksu nr (...) z „29 czerwca 2018 r.”, k. 55, czy aneksu nr (...) z „24 września 2018 r., k. 52”. Nastąpiło kiedy to już wierzytelność z umowy z dnia 21 maja 2018 r. przeszła na rzecz (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Stroną aneksu mogła być więc jedynie ta spółka. Nastąpiło to bowiem po dniu 31 lipca 2018 r.

Powyższe koresponduje z zeznaniem przesłuchanego za pozwanego K. C., który wskazał, że strony nie podpisały aneksu do umowy, a wykonawca zgodził się dokonać wcześniejsze prace ale za „więcej pieniędzy”. Wymieniany zeznał, że przygotowano projekt zmiany umowy, w ramach wstępnej propozycji K. C. zgodził się na dodatkową płatność, ale

przy założeniu, że zakres prac pozostaje bez zmian. Tymczasem w przesłanym projekcie J. D. prace wykończeniowe były ujęte jako prace dodatkowe. Powyższą wersję potwierdził świadek P. K. (k. 139).

W ocenie Sądu umowa z dnia 21 maja 2018 r. obejmowała wykonanie stropu wewnątrz budynku wraz z warstwą wykończeniową. Załącznik do umowy obejmował jedynie strop budynku, a na wykonanie umowy zgodnie z tym załącznikiem powoływał się par. 1 umowy. Inna byłaby sytuacja gdyby załącznikiem do umowy był projekt całego budynku, lecz tak w tej sprawie nie było. Innymi słowy Sąd uznałby, że wykonanie warstwy wykończeniowej nie było objęte umową, tylko wówczas gdyby wyraźne wyłączenie tych robót znalazło się w umowie. Umowa bowiem odsyła do całego załącznika – obrazującego strop z warstwą wykończeniową.

Późniejsze aneksy (niezależnie od nieprawidłowej strony umowy) próbują jedynie zmienić znaczenie par. 1 umowy. W odniesieniu do aneksu nr (...) z dnia „24 września 2018 r.” oraz aneksu nr (...) z dnia „29 czerwca 2018 r.” wskazać należy, że powołuje się on na załącznik nr 1 (w pkt 1), który miałby opisywać warstwę wykończeniową, niemniej nie ma takiego odrębnego załącznika dotyczącego warstwy wykończeniowej. Tym załącznikiem co wynika z dalszej części zapisu w pkt 1 czy też w par. 1 jest załącznik nr 1 do umowy z dnia 21 maja 2018 r.

Opinię biegłego pisemną i ustną Sąd uznał za przydatną dla rozstrzygnięcia sprawy. Jest jasna i pełna, a wnioski w niej zawarte logicznie uzasadnione. Biegły odniósł się do zarzutów do opinii na rozprawie.

Z opinii wynika, że załącznik nr 1 do umowy zawiera również wykonanie warstwy wykończeniowej, a jak wskazano wyżej Sąd ustalił, że zakres przedmiotu umowy wobec braku wyłączenia w niej część rysunku obejmuje wszystkie prace w nim zawarte, a więc również prace wykończeniowe.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie wykonała prac wykończeniowych wobec czego roszczenie w zakresie dochodzonym pozwem nie było wymagalne, gdyż stałoby się wymagalne po wykonaniu całości robót. Powyższe wynika z zapisu § 1 umowy łączącej strony,

Sąd dał wiarę przeprowadzonym dowodom z dokumentów, wydruków, przesłuchaniu pozwanego i świadka P. K. w całości, albowiem ze sobą korespondowały.

Sąd nie dał wiary świadkowi J. D., w zakresie w którym świadek zeznał, że warstwa końcowa była pracą dodatkową i nie była objęta umową. Sąd nie uznał również złożonego maila za zmianę umowy, skoro projekt zmiany został sporządzony i nie został podpisany. Podpisy na k. 106 znajdują się jedynie pod mailem położonym w dolnej części karty, a o jego podpisaniu nie ma wzmianki na umowie, co w ocenie Sądu nie pozwala na przyjęcie, że jest to załącznik do umowy modyfikujący zakres przedmiotowy umowy. Co najwyżej podpisanie maile jawi się jako potwierdzenie wysłanej korespondencji pomiędzy stronami.

Zastrzeżenie na rozprawie w dniu 1 lipca 2019 r. Sąd uznaje za nieuzasadnione (k. 108). Złożony e-mail podpisany przez strony nie powodował opóźnienia procesu.

Wobec powyższego, powództwo zostało oddalone, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

W pkt II orzeczono o kosztach procesu. Powódka przegrała proces w całości (art. 98 § 1 kpc). Na koszty pozwanej składało się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w stawce minimalnej (3600 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł) oraz zaliczka na wynagrodzenie biegłego (568,24 zł = 149,56 zł + 289,12 zł + 64,78 zł + 64,78 zł). Łącznie była to kwota 4185,24 zł. Kwota zasądzona pierwotnie: 5265,68 zł w dniu 10 marca 2020 r. wynikała z błędu rachunkowego i oczywistej omyłki w zakresie doliczenia opłaty sądowej, dlatego też w dniu 26 marca 2020 r. wyrok sprostowano.

SSR Andrzej Muzyka

Sygn. akt XI GC 543/19, dnia 26 marca 2020 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

SSR Andrzej Muzyka